

Un gran encert polític

Els qui combaten la posició dels parlamentaris de l'Esquerra Republicana de Catalunya, a l'hora de votar el vot de confiança, es recolzen en el punt d'obrir de la millor tàctica amb mires a l'aprovació de l'Estatut de Catalunya per les Corts d'Espanya.

No hi ha altre motiu, sinó aquest, especulatiu i egoista, que imposava que els nostres parlamentaris votessin la confiança al Govern. Llavors sí que se'ns hauria pogut acusar de particularistes i egoistes! Pel contrari, els parlamentaris d'Esquerra, d'acord amb llurs posició i ideari, es negaren a votar la confiança, perquè entenien que a l'actual Govern, donat el resultat de les darreres eleccions, devia succeir-lo un Govern d'Esqueres.

Aquesta fou la posició dels parlamentaris d'Esquerra al Parlament, tot enjudiciant l'actuació de determinats ministres, en Maura, a Governació, i Largo Caballero al Ministeri del Treball, altament reaccionària, la del primer, i perturbadora, la del segon, en allò que respecta a la repressió i tractament dels conflictes del treball.

En Maura, aprofità l'avinentesa, per a desviar el debat i enfocar-lo contra la Confederació General del Treball i de retop, contra l'Esquerra i contra Catalunya, tractant de presentar l'Esquerra com a còmplice i responsable del moviment de perturbació social. En Largo Caballero, solidaritzat amb el seu company de Ministeri, en l'atac de que eren objecte pels parlamentaris catalans, i els socialistes, que es troben en una guerra civil amb la Confederació, rival de la Unió General de Treballadors, feren cor a les manifestacions actives i retadores de Maura.

Això, és tot el que ocorregué. Una posició justa i serena, de cara al poble, dels nostres parlamentaris. Una fugida de Maura per la tangent, hàbil però socorreguda, donats l'ambient general de la Cambra, herència nefanda de la Monarquia que falsejà la Història d'Espanya, contrari a tot el nostre, i la posició dels socialistes, fàcilment irritables quan es tracta de la Confederació del Treball.

Hi hagué un moment en què es feu la deguda justícia a l'intent i

posició dels nostres parlamentaris. Fou quan intervingué l'Ortega i Gasset (Josep). Vegi's com diu que a l'intervenir Companys "me se alegraron las pajarillas", i va pensar: "Ahí està mi hombre". En realitat, el discurs de l'Ortega i Gasset és un altre atac a fons al Govern, una coincidència en principi amb el discurs de Companys, sobretot en la part expositiva, en allò d'apreciar la falta d'envergadura, de tonalitat i de relleu, de conjunt, de l'obra del Govern. Després, l'Ortega i Gasset, revela ésser víctima de la mateixa suggestió ancestral de la Cambra; veu particularisme allà on hi ha un atac de conjunt de política general espanyola, amb referència, àdhuc, al succeït amb la repressió de Sevilla, que no sabem que sigui Catalunya. Contra aquest ambient que pren àdhuc en mentalitats de l'altura de l'Ortega i Gasset, i apassiona i desvia la premsa espanyola, la més responsable i àdhuc ponderada, com veiem aquests dies amb motiu del plebiscit de l'Estatut, amb "Crisol" i altres periòdics, és contra el que cal maldar i que és molt difícil, tant amb procediments de cordialitat, que no són correspostos, com amb actituds nobles i serenes, com la dels nostres parlamentaris, interessant-se per problemes generals d'Espanya.

Es un problema de cultura, en el fons, el que cal resoldre, de tolerància, que vol dir civilitat, i de vertader liberalisme. A Espanya abunden, el que en diu un amic nostre, irònicament, els federals unitaris. Tots o quasi tots són federals o s'ho diuen; tots són deixebles de Pi i Margall i accepten llur programa, però a l'hora d'estructurar una nova Espanya sota la República, vénen amb els regatejos unitaristes i centralistes de sempre, dels monàrquics d'antany, no dels republicans del 73 que tractaven de donar a Espanya una Constitució federal. Davant de tot això, i del que s'anirà veient, del que anirà surant a la superfície, dissortadament, estem més que satisfets de l'actitud dels nostres parlamentaris, actitud mercès a la qual s'ha donat satisfacció a un gran sector d'opinió catalana i àdhuc espanyola.

Una cosa que ha oblidat l'Estatut

L'Estatut de Catalunya que el poble acaba de refrendar, tot i éssent una obra notable i ponderada té, com totes les coses humanes les seves imperfeccions. Unes d'elles deriven del que en el seu articulats s'ha dit, d'altres del que no s'ha dit. Unes imperfeccions cal atribuir-les a les circumstàncies especials que estem travessant i són degudes a la prudència, potser excessiva dels seus autors. N'hi ha d'altres que no podem disculpar-les les circumstàncies, que en tot moment tenien d'afrontar-se i les ereiem degudes a la timidesa. En torn d'aquestes últimes parlarem avui.

En l'Estatut no fem nàixer sinó renàixer les nostres llibertats. Tractem de ressuscitar el que de més gloriós teníem i vàrem perdre. Dues institucions crearen els nostres avantpassats que varen ésser espill del món i glòria del nostre poble: La una foren les Corts i el Consolat l'altra. La primera en certa manera resurgirà. L'altra resta oblidada en mig de les seves glòries passades.

Ni una ratlla, ni un mot, ni una al·lusió hi ha a l'Estatut que pugui fer nàixer en nosaltres l'esperança que els gloriosos consolats de Catalunya renaixeran. Aquells consolats que tan admirats i temuts eren per arreu de la terra, aquells que en una de les formes varen servir de model als pobles germànics i als anglesos quan varen estendre el seu comerç per la mediterrània, aquells que servien de protecció als nostres intrèpits navegants.

Tractar de reivindicar el nostre antic consolat amb tota la seva plenitud fóra innecessari i inacceptable amb l'esperit i l'articulat de l'Estatut. Però d'això a oblidar-lo per complert hi va una abim. Avui els consolats tenen gairebé tots un caràcter comercial i proteccionista. No ignorem que alguns d'ells exerceixen funcions diplomàtiques, però només en el cas en que a la ciutat o en els contorns d'on resideixen no hi hagi legacions diplomàtiques. Aquestes funcions que donat el caràcter del nostre Estatut foren dificultats insuperables, per portar en sí atribucions que segons el mateix són inalienables al poder central, en

el nostre cas ho representen, per la següent raó: Els grans nuclis de població catalana només es troben en ciutats com París, Buenos Aires, Cuba... on en tots ells hi ha la legació diplomàtica espanyola. Els catalans que viuen lluny de la seva pàtria podrien ésser emparats per compatriotes seus sense contradir en absolut ni l'esperit ni l'articulat de l'Estatut. Si des d'ara en endavant el govern català s'ha de nomenar jutges, notaris, registradors...; si des d'ara en endavant havem d'ésser ciutadans catalans, per què no allargar una mà als nostres germans que viuen lluny de nosaltres perquè puguin tenir registrada la seva vertadera ciutadania, perquè puguin fer testament en llur idioma, per tal d'ésser escoltats aconsellats i defensats en la seva parla, i en fi, protegits per un germà seu? Les llibertats que havem guanyat per a nosaltres havem de fer-les estensives als altres ciutadans als quals els etzars de la vida els han allunyat de la pàtria.

Els homes que han confeccionat l'Estatut gallec no han oblidat aquest punt de tan capdal importància, i en un dels seus articles es reserven el dret de crear consolats propis, arreu del món on hi hagi nuclis importants de població gallega. Si com és d'esperar els dos Estatuts són íntegrament aprovats, mentre als ciutadans gallecs que visquin lluny de la seva pàtria, els arribarà fins a aquells llocs una per llongació del poder del seu Estat emparant-los i protegint-los, els nostres compatriotes despatriats continuaran com sempre. El seu govern oblida el dret i fins l'obligació que té de cuidar-se d'ells en la mesura de les seves forces. Per ells, als quals ja pesa el dolor de viure lluny de la dolça Catalunya, l'hora de les reivindicacions no és encara arribada.

CARLES MARTÍ

"FOMENT" ES EL DIARI
CATALÀ MES ANTIC DE
LES COMARQUES TARRAGONINES